

Goedenmorgen, vrienden.

Het is eigenlijk één van de eerste zonnige zondagen van het jaar en daarom voel ik me geneigd op deze morgen eens terug te grijpen naar de zonne-leer. Ik weet wel, dat vele mensen denken dat zonzonaanbidding, zonverering enz. niets anders is dan een grove vorm van heidendom. Maar ik meen, dat juist in deze leer, die de kern is ook van het Christendom en van het Jodendom, toch vele gegevens zijn te vinden, die voor ons heden ten dage nog interessant zijn en ons bovendien een inzicht kunnen geven in de natuurlijke verhoudingen.

Dan wil ik maar allereerst beginnen met de eenvoudigste symboliek, die wij in de zonne-leer kunnen vinden nl.: dag en nacht.

"De zon rijst en in haar sterkte geeft ze leven.

De zon daalt en met de nacht komt de dood.

Doch de zon herrijst.

Het is slechts wat haar gang beleeft, dat de nood kent van duisternis en de glorie van herrijzend licht."

Dat is een vrije vertaling. Het behoort bij één van de leer-dichten, die ongeveer 3000 jaar v. Chr. bij een zonne-leer werden gebruikt in de buurt van het huidige Siam. De gedachtengang, die ik ongetwijfeld evengoed uit het Dodenboek van Egypte had kunnen ontleenen, is nl. de volgende: Het licht zelve verandert niet, maar degene die leeft zal zich tot het licht wenden en zich van het licht afwenden. En hierdoor ontstaan voor hem duister en licht, licht en duister als een eeuwigdurende afwisseling.

In de zuivere zonne-symboliek is dit natuurlijk wat kinderlijk. Er zijn dan ook wijsgeren geweest, die deze zaken wat - mag ik zeggen - zakelijker bekeken hebben. Wij vinden dan o.m. - want er zijn heel wat van die leringen - een filosofie, welke als volgt luidt:

Evenmin als het mij mogelijk is zonder meer in de zon te staren, is het mij mogelijk de kracht des levens te aanschouwen.

Een klein deel van de kracht des levens is voor mij: bestaan, vruchtbaarheid. Maar een te veel is voor mij: dood. Zo brengt mijn wezen mij ertoe mij slechts dan tot de zon te wenden, indien ik in staat ben daaruit krachten te putten. Doch is het ogenblik van verzadiging gekomen en moet ik rusten, dan wend ik mijzelve van het licht af en verberg mij in het duister, tot in mij hernieuwd de honger tot licht ontstaat.

Dan volgt hierop een hele reeks verhandelingen, die ik maar kort samenvat.

Wij zijn als mensen en ook als geesten nu eenmaal niet in staat God voortdurend te volgen, God voortdurend te beseffen. Wel is alles wat voor ons bestaat uit God geboren, zoals het licht van de maan, dat de nacht verheldert, eigenlijk niets anders is dan de weerkaatsing van het zonnelicht. Maar wij moeten wel beseffen: wij kunnen die zon niet verdragen; wij kunnen het licht niet volledig aanvaarden. Omdat wij dit licht niet kunnen aanvaarden, zijn wij ook niet in staat ons met dat licht te vereenzelvigen.

De mens, die één kan worden met het goddelijke Licht, kent geen tijd meer. Voor hem is er geen licht en geen duister, geen dag en geen nacht. Er is het bestaan zelve; de openbaring, waardoor je het taal - zoals de schrijver dan zegt - van de werelden der sterren en

de grote geesten die boven de sterren wonen, kent.

Wij zijn over het algemeen bang voor de zon, voor het licht. Ik weet niet, of u het wel eens hebt opgemerkt: de doorsnee-mens is bang voor de vreugde; hij is bang voor het leven. Hij wil deze dingen wel aanvaarden, maar ze moeten dan streng gereguleerd zijn. Het moet alles precies uitgestippeld zijn en aan banden gelegd, opdat de mens toch vooral niet zelf geconfronteerd zal worden met een te felle vreugde, een te fel licht, een te fel beleven.

Het is van uit menselijk standpunt begrijpelijk. Want - om een ander aan te halen - is ons leven niet vol van afronden en bergtoppen, die reiken tot in de hemelen? Wij zouden kunnen stijgen tot boven de goden, maar zouden dan ook moeten vallen tot in de diepste duisternis waar demonen wonen. Slechts indien wij de toppen ontgaan en de dalen mijden, menen wij onszelf te kunnen zijn. Toch zullen wij eens de hoogte en de diepte van het leven moeten meten, voor wij waarlijk kunnen zeggen: "Wij zijn mens, wij hebben onze taak volbracht."

De gedachtengang is u misschien wat vreemd. Ze lijkt op het eerste gezicht wat bandeloos. En misschien dat ook vele van de feestten, welke ter ere van de zon in de loop der jaren zijn gevierd, u eveneens wat bandeloos lijken. Want zij kennen niet al die nauwkeurige wetjes, die mensen zichzelf opleggen. Maar er bestaan wel grote wetten. Die grote wetten kun je alleen volgen, als je - we vinden het in de regels van het priesterdom van Ashtoreth - zelf in staat bent om het grote licht (dat in dit geval de Heer Bel wordt genoemd) te benaderen.

Het benaderen van het licht betekent voor de mens, dat hij openstaat voor de gehele wereld. Al het zijnde, alle krachten dringen in hem door, worden in hem tot een steeds feller beleven, waaruit zich een tapijt weeft, dat het totaal van menselijk zijn tot uitdrukking kan brengen. Maar dan moet je ook werkelijk in staat zijn dat te verdragen. Zolang je dat niet kunt, kun je de grote wet niet volgen en bestaat er de kleine wet.

De kleine wet is voor de mensen, die bang zijn voor het licht en bang zijn voor het duister. Het is de wet van een middenweg, die je gevoegelijk kunt gaan, zonder al te veel offers, zonder al te veel verrukking en vreugde. En die wetten worden natuurlijk ook omschreven. Ik wil ze in dit geval nemen van een zeer eigenaardige plaats nl. het z.g. Klooster van de Zeven Blinden, dat vroeger (in 1600) ook wel heette: Het Klooster van de Drie Zonnen. Het ligt aan de grenzen van China en Thibet. Het is bekend om zijn heilige tapijten en ook om de profeten, die altijd in dit klooster hebben gewoond.

Daar kent men nl. ook voor de monniken de grote en de kleine wet. En deze zijn een aardig voorbeeld voor hetgeen ik heb getracht aan te tonen en naar voren te brengen.

De grote wet luidt als volgt:

"Gij zijt deel van de lichtende Kracht. Wees dus licht in al uw dagen.

Gij zijt deel van het leven, Zo laat het leven door u trekken, opdat gij het erkennen zult.

Gij zijt meester van alle krachten, want het licht dat in u is is meester van alle dingen. Wees dan ook meester van al, ook van uzelve."

En de laatste wet klinkt in christelijke oren haast godslasterlijk. Daar staat nl. in:

"Bedenk, dat wie de weg van het licht betreedt niet mag kennen haat of liefde, angst of begeerte, doch slechts het zijn zelve, waarin hij - het leven aanvaardende en ondergaande - voor zichzelf het totaal van het licht tot uitdrukking brengt."

Een korte wet. De vertaling is uit de aard der zaak van mij, omdat ze daar in Chinese lettertekens staat opgeschreven en wel nog in die bekende en beroemde groepen van vier, die eigenlijk een soort dichtvorm zijn.

De kleine wet is enerzijds een beetje gemakkelijker, anderzijds heel wat nauwkeuriger. Ze wordt voorafgegaan door een soort philibuster, een soort boekwerkje haast, waar in 7 hoofdstukken wordt uiteengezet dat de mens, die het licht in zijn volheid niet kan aanvaarden en zich niet met het licht kan vereenzelvigen en het duister kent, onderdanig is aan de Heer der Wereld zowel als aan de Heer der Hemelen; dat hij daarom genoopt is de Weg van het Midden te kiezen, maar toch vooral daarbij mens moet blijven, enz.

De regeltjes zijn eigenlijk heel simpel en hier en daar klinkt het haast als Christendom. U moet het me niet kwalijk nemen als ik dit zo zeg. Er staat nl. dit:

"Zij, die de kleine weg gaan, dienen te beseffen dat, zo men het licht niet ziet, al wat men ziet het licht weerkaatst. Het licht liefhebben is de weg naar het licht vinden. Zo, heb alles lief, wat het licht u weerkaatst, opdat gij besef moogt verwerven van de lichtende kracht."

Zet dat nu eens in christelijke termen om: Heb uw naaste lief gelijk uzelve. Alleen, dit omvat dus ook de dieren en de insecten. En we krijgen zo langzamerhand het idee van monniken, die met een bezempje lopen en vóór hun voetstappen vegen, opdat er toch maar geen enkel insect verdrukt zal worden.

De tweede regel is, ik zou haast zeggen, technisch:

"Zij, die de volle vrijheid van het licht niet kennen, moeten zichzelf tot matiging brengen. Want slechts wie in zichzelf en in zijn onbewustzijn de buitensporigheid bedwingt, wie niet te enen male goed of te enen male slecht is, maar mens is en streeft naar het licht, zal kunnen komen tot lichtende kracht."

De vertaling is alweer van mij en ik hoop ook, dat die voor u aanvaardbaar is.

De idee is duidelijk. Hier gelooft men, dat je om mens te zijn de uitersten moet vermijden. Want de uiterste vermogens van de mens heffen hem te hoog boven het menselijk zijn (hij zou angstig en duizelig kunnen worden bij wijze van spreken), terwijl de dieptepunten die als menselijke mogelijkheid bestaan te zwaar en te diep voor de mens zijn om ze te verwerken.

En dan is er nog een regeltje bij (ik ga ze niet alle opsommen, want het zijn er 169), dat ik ook eigenlijk wel leuk vind om hier te citeren:

"Wie begint het licht te dienen, dient te beginnen met zichzelf meester te zijn. Zie uzelf in het licht, zo ge het licht niet kunt aanschouwen en gij zult uit het weten omtrent uzelf tot lichtende krachten kunnen komen."

Het "Ken uzelve". U ziet, die dingen zijn oud als de weg naar Rome en ouder en toch keren ze steeds terug, want zij zijn steeds belangrijk.

De gedachte, dat al deze mensen de zon aanbeden hebben, is eigenlijk ik zou zeggen een beetje dwaas. Men ziet dit als een vorm van heidendom. Maar was Jahwe niet een Vuurgod? Was Adonai zelf niet de liefdevolle Godheid, Die als een licht op de wereld was? Vinden we niet overal weer God als een Licht?

Maar - en dat is typisch - wij vinden in heel veel (niet in alle) geloofsvormen, waarin de zon een rol speelt, tevens ook die zon als een oog. In Perzië waar men zich ook wel met de zon en met het vuur heeft beziggehouden, wordt op een gegeven ogenblik heel rustig verkondigd: "En gij, die wandelt op de dag, bedenk wel: het gloeiend oog van

eeuwige Kracht ziet u, kent u en doorproeft u."

Nu waren die Perzen heel nuchtere mensen. Zij zeiden: "Nu ja, dat kan best waar zijn. Laten we dan maar wachten tot het nacht is, voor we zondigen."

Maar het idee dus: het lichtend oog, dat lijkt mij toch wel zeer interessant. Want wij vinden in heel veel vormen van esoterie en ook in kerken Het Alziend Oog als een Godssymbool. Het is niet alleen maar het aanbidden van een zon. Neen, het is een poging om die zon, die het middelpunt is van het stoffelijk leven op aarde, te gebruiken als een symbool voor krachten, die zich daarachter verbergen. En nu zult u zeggen: Ja, maar wij hebben onze eigen leer in deze dagen en daar kunnen wij het best mee stellen. Misschien heeft u gelijk, misschien ook niet. Want als je nu naar buiten kijkt, op het ogenblik is er zon, nietwaar? De vogels zingen, er drijft een enkele wolk langs de hemel en u bent blij. U bent blij dat de zon schijnt en u weet eigenlijk niet eens goed hoe of waarom. Het is uw stemming. Maar denk nu eens even verder na. Je hebt soms ook datzelfde geestelijk. Je weet niet waar het vandaan komt. Maar er is zo'n straaltje licht van binnen en dan kan de wereld er nog zo gek en zo droevig uitzien, maar jij bent blij. Je wordt blij door het licht.

Dan zijn er ook dagen, dat die zon even zo goed schijnt. Maar dan zijn er wolken, die filteren het licht en wat overblijft is een wat droefgeestige wereld met grauwe laaghangende wolken en vlagen regen, die uitzakken, alsof de hemel zou willen gaan wenen. Ja, dan ben je bedroefd en je weet niet waarom. Je bent wat ongedurig; het is zo somber. Nu kunnen we zeggen: Dat ligt aan de zon. Ja. Maar die zon schijnt. Het is echter onze wereld, die verandert in de wijze dat zij zelf tegenover de zon staat.

Nu kunnen wij praten over God; we kunnen bidden in alle kerken. We kunnen naar bedevaartplaatsen gaan; we kunnen naar wonderen kijken; we kunnen ons esoterisch bezighouden met de hoogste kracht. Maar één ding zullen we niet kunnen doen: wij zullen niet in staat zijn om zonder de geestelijke zon voor onszelf vreugde te vinden.

Ik zou haast willen zeggen: een deel van onze les ligt binnenkort weer op het Scheveningse strand. Ik weet niet, of u die mensen wel eens hebt gezien, die daar in volle overgave heerlijk in de zon liggen te bakken en daar moe, tevreden en gelukkig mee zijn. Soms kunnen zij het niet verdragen en dan gaan zij huiswaarts met wat men noemt een lichte verbranding. Maar wanneer je die zon werkelijk indrinkt, dan is het toch alsof je een beetje prettiger wordt.

Je ziet daar ook de verstandige mensen. De verstandige mensen liggen niet de zon zo maar in te drinken. Neen, zij zorgen dat er een beetje schaduw is. Want uit de schaduw kijken ze in de zon.

Zet dat nu eens om in een geestelijk beeld. Wanneer wij de goddelijke Kracht willen aanvaarden, moeten wij ons even willoos a.h.w. laten roosteren door die Kracht als de zonnebaders op het strand. We moeten ons er aan overgegeven, maar we moeten ook voorzichtig zijn. Want wij kunnen niet de volheid van goddelijke Kracht op het ogenblik verdragen. Gaan we te ver, dan hebben we er schade en last van. Wanneer wij echter proberen voor onszelf tot zelfkennis en bewustzijn te komen en dus niet alleen maar trachten kracht op te doen, dan zijn we als de mensen, die onder een parasolletje zitten - de rest is desnoods in de zon maar het hoofd in de schaduw, opdat je goed kunt zien.

Zo moet het met ons ook zijn. Wij moeten voor het goddelijk Licht a.h.w. vluchten in de schaduw van de rede. Niet omdat God daarin beter tot uiting komt, maar omdat wij dank zij die rede, die ons eigenlijk de onmiddellijke aanraking met het verblindend Goddelijke een beetje verzacht, God kunnen zien in Zijn schepping: de wereld.

Laten wij niet vergeten, dat in de vele hoogliederen welke op de zonnegod zijn gedicht, als de bekende gebeden tot Aton, heel vaak het denkbeeld naar voren komt: "Mijn God, wij kunnen U niet aanschouwen." Daarbij stelt men heel vaak ook: "Maar wij kunnen Uwe werken zien."

Dat klinkt alles heel vroom. Maar het is realistisch. God zie je niet, maar de schepping zie je bijzonder goed. Zouden wij voor onszelf onze houding tegenover de zon als het symbool van het Goddelijke niet evenzeer moeten bepalen naar het licht, dat ook elders geestelijk voor ons bestaat? Zo ja, dan kunnen wij zeker terecht zeggen:

"Wanneer Gij komt en Uw lichtende boden zendt, o wonderlijke Zon, zo wordt mijn hart ontroerd en buig ik mijn hoofd en werp mij neder in het stof voor Uw grootheid. Indien Gij rijst, een bal van bloed en vuur, zo vrees ik voor Uw toorn.

En wanneer Gij ten hemel rijst en licht en sterk en helder wordt en mij zo het oog verblindt, weet ik dat Gij de offers neemt, die wij u brengen.

Zo Uw stralen in het middaguur de aarde verzengen en dwingen tot rust, zo erken ik dat het toch is Uw licht en Uw kracht, Uw liefde, die ons kust en troost.

En als Gij, o Zon, ons verlaat, zo roep ik U een weeklacht na. En toch is zij een klacht van hoop, van zekerheid in mij geboren.

In het morgenuur zal ik daar zijn, omdat Gij rijst als eens tevoren, Gij, lichtend groot en ik onmetelijk klein. Wij treffen elkaar daar, waar de hemel en de aarde elkaar raken."

Ja, ik weet niet, of u van dat soort psalmen houdt. Ik voor mij, ik vind ze interessant en vaak ook heel treffend. Want is het eigenlijk voor ons niet zo, dat wij steeds weer klaar staan om te kijken naar God. Maar wij moeten onthouden dat God Zich aan ons vertoont op bepaalde tijden. Er is voor ons een zeker ritme van leven. Wij kunnen niet verwachten, dat God op elk ogenblik klaar staat. Wij wenden ons door ons eigen leven, ons bestaan - geestelijk en stoffelijk - soms van God af en als wij dan zouden gaan roepen en klagen, zien we niets dan leegte en afgrond; dan is er geen God voor ons.

In een ander ogenblik roep ^{en} wij tot God en dan is die God er te fel. Wij moeten erkennen, hoe God steeds weer tot ons komt in een enkele gedachte, in een lichten. Hoe Hij a.h.w. ons Zijn boden vooruit zendt: een zekere stemming, een stilte in je wezen. Wij moeten erkennen, dat wij dan op dat ogenblik ons moeten richten op die God, dat wij de krachten van die God dan kunnen ontvangen, dat we die God kunnen aanschouwen, juist als Hij ons a.h.w. van verre benadert. Maar dan komt het ogenblik, dat de volheid van Zijn kracht en wezen ons te groot wordt en wij van uit de schaduw nog een ogenblik kunnen zien wat Hij rond ons bewerkstelligt, maar niet meer in staat zijn persoonlijk één met Hem te zijn.

Voor mij is een lied als dat, wat ik u citeerde, eigenlijk niet zozeer een geloofsbelijdenis dan wel een praktische gebruiksaanwijzing. Zo is het leven. Voor ons is er altijd een straal lichts. Maar die straal lichts kan door ons slechts worden ontvangen, als ons wezen bereid is deze op te nemen.

De achtergrond van de zonne-dienst, de zonne-verering is 99 ten 100 steeds weer déze gedachte: "De zon is het leven. De zon is de kracht. Zij is het oog van de goddelijke Schepper, Die neerziet op Zijn schepping."

Er zijn tijden dat wij tot de zon mogen opzien. Er zijn tijden dat

de zon ons verblindt. Er zijn tijden dat de zon zich van ons schijnt te hebben afgewend. Maar de zon schijnt altijd. Indien wij onze wegen weten te vinden, in ons hart de juiste hoop weten te leggen, dan zullen wij telkenmale weer onze God ontmoeten en zien en steeds meer uit Zijn wezen kunnen beseffen wat Hij ons heeft gegeven, waarom wij leven en wát wij zijn.

Dat is een leer, die duizenden jaren ouder is dan het Christendom. Dat is een leer die bestond, voordat Abraham uit Ur wegtrok. Dat is een leer die geboren werd, toen de zware wolkenlagen rond de aarde voor het eerst door de zonnestrallen werden gebroken. Het is een leer die wij niet behoeven te vergeten, ook al spreken wij niet meer van de zon maar van het goddelijk Licht. Ook al spreken wij niet meer van Gods reizen langs de hemelen, maar van de eeuwige zaligheid in een Hemelrijk.

De zon draagt voor ons in deze dagen nog precies dezelfde les. Wanneer de zon schijnt, laten we vrolijk zijn en ons verlustigen in al, wat rond ons is. Wanneer de zon verdwenen schijnt te zijn, laten wij beseffen dat zij bestaat en schijnt, dat er een ogenblik zal komen dat zij zich ook tot ons weer zal wenden. Dan vinden wij de kracht om door het leven te gaan en door de sferen. Dan vinden wij het vermogen om steeds meer goddelijk Licht te verdragen en steeds meer waarheid te zien.

En dat, vrienden, is mijn bijdrage voor deze morgen. Ik hoop, dat u er wat aan heeft. Ik ben u dankbaar voor uw aandacht en ik wens u allen nog een werkelijk prettige, ik zou haast zeggen niet alleen zonnige, maar ook innerlijk lichtende zondag.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Als het niet zo Amsterdams klonk, zou ik zeggen: "Daar zijn we weer." We hebben nu zo'n klein beetje gehoord over die Zonnegod en nu ja, ik vind dat alles erg mooi. Aan de andere kant vraag ik mij af: Wat heeft de mens nu eigenlijk in de praktijk aan al die grote gedachten? Je moet er eerst zelf wat van maken, anders heb je niets. Neemt u mij dan niet kwalijk, dat ik een klein beetje naar die praktijk ga kijken.

Wat moet je nu eigenlijk doen om als mens gelukkig te zijn? Ja, ik kan zoveel vertellen: b.v. millicoenair worden. Maar dan ben je nog lang niet gelukkig. Je kunt zeggen: trouwen. Maar ja, dan kom je tot de ontdekking, dat zoet en bitter toch wel erg gemengd zijn. Je kunt zoveel vertellen. Maar geluk is een eigenaardige kwestie, dat zit van binnen. Wat moet de mens dan doen om gelukkig te zijn?

In de eerste plaats geloof ik, dat de mens moet beseffen dat alles, wat hij aan geluk rond zich ziet in de wereld, van hemzelf uit moet gaan. Als we wachten tot het geluk komt, dan ^{we} wachten we tot we een ons wegen en dan hebben we nog niets. Maar als uit onszelf proberen geluk te brengen in de wereld rond ons, dan is die wereld zo vol van geluk voor ons, dat we zelf gelukkig zijn.

In de tweede plaats: om gelukkig te zijn moet je niet van te voren vertellen wat je precies wilt hebben. Als een kind de hele tijd om een treintje voor zijn Sinterklaas heeft gezeurd en het krijgt een treintje dat een beetje goedkoper is, dan wat het zich heeft voorgesteld, dan is de aardigheid eraf. Als een mens in het leven zegt: "Ik kan alleen gelukkig zijn, als ik dit of dat krijg, dan valt het 9 van de 10 keer tegen, want je hebt je een voorstelling gemaakt. Stel je dus niets voor als oorzaak

of bron van je geluk, maar probeer het te aanvaarden zoals het komt. Zoek het geluk niet door het te bestellen maar door het te beleven. Dan kom je een heel eind verder.

U zult zeggen: Het is allemaal zo - misschien zegt iemand "een beetje zijing". Het kan zijn. Maar dit is misschien minder zijing:

Om werkelijk gelukkig te zijn heeft een mens het zo nu en dan werkelijk eens nodig om nijdig te zijn. Wist u dat? De mens, die niet op een gegeven ogenblik nijdig kan zijn, met kopjes en schotels kan slingeren, lelijke woorden kan zeggen, die kan ook niet gelukkig zijn. Want geluk is voor een mens het steeds weer bereiken van een top. Maar ja, als je nu naar de duinen gaat en je wilt boven op één top blijven staan, dan word je moe in je voeten. Als je echter op en af gaat, heb je steeds een nieuw uitzicht, steeds een nieuwe verrukking, totdat je misschien eindelijk eens de zee ziet en zegt: Nu heb ik mijn geluk werkelijk gevonden.

Voor ons is het in het leven niet anders dan van hoogtepunt naar dieptepunt gaan en terug. Als we nu maar zorgen dat we niet beginnen bij het dieptepunt, maar dat we beginnen bij het hoogtepunt, dan komen we altijd weer op een hoogtepunt terug en hebben steeds weer een nieuw uitzicht, nieuw geluk en een nieuwe inhoud in ons leven. U zult er misschien een beetje om grinneken, zo van binnen. Maar als alles nu volkomen gelijkmatig is, als er werkelijk niets te doen is dan alleen maar dat ene hoogstaande geluk, weet u wat er dan gebeurt? Dan sukkel je in slaap, je verdroomt je geluk en als je wakker wordt, dan heb je het nog koud ook. Nu ja, lach erom, maar het is toch zo? Je kunt niet altijd op één punt van bereiken of van geluk blijven staan. Je moet elke keer streven, totdat je een punt hebt. Dan zeg je: Daar heb ik geluk. Nu kan ik het even zien. En je geniet dat een ogenblik. Maar voor je het weet, ga je alweer naar beneden. Dan zeg je: Ik ben gelukkig geweest. Maar "ik ben gelukkig geweest" wil zeggen: "ik kan gelukkig worden". Als je dat in het oog houdt, dan is het hele leven één wisseling van geluk. Een mens kan alleen gelukkig worden, wanneer hij niet verwacht dat het altijd precies zo zal zijn als hij het hebben wil, maar als hij verwacht dat er steeds wéér een hoogtepunt zal zijn, waarin hij beseft dat het de moeite waard is te leven. Zo kun je doorgaan.

Zo zijn er mensen, die het erover hebben dat zij geestelijke kracht en geestelijke wijsheid moeten hebben. Maar ja, als u nu zo streeft naar geestelijke wijsheid, dat u vergeet om de aardappels te schillen, dan hongert u dood. Wat hebt u dan aan al uw geestelijke wijsheid? Je zult vandaag naar geestelijke wijsheid streven en morgen aardappels schillen; en overmorgen weer wat aan die wijsheid doen en zo verder. Wissel de dingen af. Beschouw niets in het leven als volkomen gelijk te zijn, als iets dat op hoog niveau door moet blijven dreunen. (Of moet ik zeggen drenzen? Beschouw alles in het leven als een wisseling tussen positief en negatief. Begin altijd waar je kunt met een positief punt en streef naar het volgende positieve terug. Dan kun je er zeker van zijn, dat er altijd in je leven geluk is, omdat je altijd weer iets hebt waarnaar je vooruit kunt zien, wat je kunt verwachten. En...wees niet zo druk met jezelf bezig. Als je nu eens een keer wat minder gelukkig bent, als je eens een keer in tranen uitbarst, zeg dan niet tegen jezelf: God, wat ben ik nu kwallig vandaag; hoe moet een ander dat nu zien? Want dan zit je te huilen, omdat je gehuild hebt en je verpest de mogelijkheid om je geluk te bereiken, dat alweer voor je klaar ligt.

Nu ja, ik weet het wel. Het is misschien een beetje te nuchter. Maar ga nu eens een keertje bij uzelf na en vraag u eens af, of u werkelijk voortdurend vriendelijk tegen iemand kunt zijn, als u niet de

kans hebt om zo nu en dan eens een keer te schelden. En u, met uw buitengewoon gelijkmatig humeur, vraag u nu eens af, of u soms binnensmonds niet woorden staat te mompelen, die allesbehalve gepast zijn en daardoor alleen in staat bent om uiterlijk althans beleefd te blijven. Vraag u dat eens af. En als u zich nu maar voor ogen stelt, dat er altijd evenwicht moet zijn en altijd tegendelen, dan kunt u gelukkig worden in de wereld.

Als je denkt, dat je alleen maar op moet streven naar het hoge geestelijke licht, lieve mens, dan ben je de ingewijde uit het kaartspel, uit de rota, dan ben je de gehangene. Want je wil je optrekken aan het koord van geestelijke wijsheid, je komt met je voetjes van de grond, je hebt geen kracht om verder te gaan, dan hang je.

Maar als je geestelijke wijsheid ziet als het steeds een stap hoger gaan en desnoods weer teruggedalen, totdat je ten slotte hebt geleerd zover te springen dat je niet aan de galg hangt, maar er bovenop staat, dan kom je een eindje verder.

Bezie alles steeds in zijn tegendelen, in zijn tegenstellingen. Probeer niet op één ogenblik en uit één standpunt alles tegelijk te krijgen. Droom niet te veel van wat allemaal mooi en hooggeestelijk zou zijn en doe de kleinigheden, die er vandaag aan de dag voor de hand liggen. Dan ben je gelukkig; maar je bent méér: je bent wijs. Je bent wijs, je bent tevreden, je leert de kracht rond je, het licht rond je en al wat erbij hoort, gebruiken voor werk.

Dat is dan mijn bijdrag voor vandaag. Het is op het ogenblik geloof ik juist 17 maanden geleden, dat ik ook eens een keer in een zondagmorgenkring ben geweest. Het wordt tijd, dat ik me weer eens laat horen. Bevalt het u niet, klaag tegen mijn vrienden. Bevalt het u wel, klaag niet, denk erover na en maak er gebruik van. En of het nu zondag is of niet, maak er voor jezelf een zonnige en gelukkige dag van, dan heb je tenminste kracht om weer een paar dagen voort te sjokken. Het beste.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Ja, u heeft dan een soort extraatje gehad. En ik kan me zo voorstellen, dat de een of ander denkt: Nu, het hoort niet in de kerk thuis. Maar de gekheid, die u er misschien in afleest, is toch gebaseerd op de waarheid.

Ik moet dan altijd denken aan onze vriend Henri, die eens zei: "Het is de dwaas, die het best de wijsheid kan verwerven. Want wanneer hij danst voor God, lacht de mens, lacht om zijn capriolen, maar hijzelf voelt zich gedreven door een goddelijk vuur."

Nu vind ik dat voor Henri buitengewoon wijsgerig, hoor. We hadden eigenlijk iets stekeligers verwacht. Maar ik denk zo: hij heeft gelijk.

Wij zijn meestal een klein tikkeltje te gewichtig. Wij zijn bang om eens een keer dwaas te zijn in de ogen der mensen, dwaas te zijn voor God. Maar aan de andere kant, als je als mens op de wereld komt - nu ja, u niet, hoor, maar ik weet het uit mijn stoffelijk leven uit ervaring - dan word je geboren als een halve dwaas en meestal werk je de rest van je leven eraan om een hele dwaas te worden. Want we hebben nu eenmaal niet het inzicht en het besef om alles wat de wereld beweegt te analyseren. Wij hebben niet zozeer de kracht om uit onszelf nu eventjes alles wat God ons heeft gegeven precies te gebruiken. Wij hebben misschien benen gekregen om te lopen, maar wij gebruiken ze bij voorkeur om te dansen. En als we dat niet doen, gebruiken wij ze misschien om anderen een schop na te geven. Daar kunnen we niets aan

doen. Daar ben je mens voor. En als je dat mens-zijn eenmaal verlaten hebt, kom je vanzelf verder. Zo moet ik eerlijk zeggen dat ik geen bezwaar heb tegen de dwaasheid van de mensen. Helemaal niet.

Maar waar ik wèl bezwaar tegen heb, dat is de dwaasheid van de geest. Het is misschien vreemd u op een dag als deze te herinneren aan het feit, dat er niet alleen leven is maar ook dood; dat er niet alleen maar is het kennen van de zon hier maar ook het ogenblik, dat die stoffelijke zon voor je uitdooft en dat je met andere zintuigen, andere organen een ander licht zult moeten gaan ervaren. Wanneer wij op aarde dwaas zijn geweest in de goede zin van het woord, zijn we bereid om elk licht te accepteren. En dat is hard nodig. De mens wordt over het algemeen het meest in zijn bewustwording belemmerd, het meest belemmerd ook in zijn overgang, zijn geestelijk ontwaken, ja, zelfs in het contact, dat hij in de stof b.v. kan hebben met de geest, door de dwaasheid en de beperktheid van zijn eigen voorstelling.

Doodgaan wil alleen maar zeggen: van de ene wereld overstappen naar de andere. Maar doodgaan met vele menselijke voorstellingen en dan je vastklampen aan wat de mens meent, dat het hiernamaals moet zijn, dat betekent blind geboren worden in die andere wereld. Waarom moeten de mensen zo voortdurend bezig zijn met alle krachten, die zij nog niet begrijpen? Waarom moeten die mensen zich voortdurend vastgrijpen aan begrippen van werelden, die voor hen nog niet te begrijpen zijn? Dan wil ik op deze zomerdag ook mijn stelling bij de andere voegen, voor ik het woord geef aan de laatste spreker.

Het is als mens en als geest belangrijk en noodzakelijk, dat je kunt leven in het ogenblik. Niet bouwende beelden van wat morgen zou moeten zijn, maar purende het goede, het innerlijk lichte en gelukkige uit elk ogenblik dat je wordt geschonken. Want die innerlijke vreugde, die innerlijke vrede, die je hier misschien een ogenblik bereikt, vind je in elke wereld terug. Dat is een taal, die niet beperkt wordt door een sfeer of door een bepaald schema van licht of trilling.

Het geluk dat in je leeft en je aanvaarding van het leven zijn eeuwig. Al wat je er als idee, als gedachte aan vastknoopt, is vergankelijk, is vaak een ballast, die je ondanks jezelf moeizaam mee moet slepen. Ik weet tenminste wel, dat ik voor mij het waanbeeld van een boompje, een sociëteit, het tafeltje, het borreltje, het sigaartje heb meegesleept. En ik heb het er niet slecht bij gehad. Zo nu en dan bekijk ik die ballast nog een keer. Het was beter geweest, als ik de stemming, het innerlijk gevoel, dat het bij me teweeg bracht, had bewaard en niet alleen de uiterlijke associatie.

Sterven is de kunst van reizen zonder bagage. Alles wat je aan ideeën en denkbeelden te veel oppakt in het menselijk leven omtrent wat later gaat gebeuren, dat sleep je mee. Leer om die wereld te zien voor wat ze is: een voorbijgaand iets, een vergankelijk moment, waarin echter blijvende ervaringen en stemmingen voor jezelf zitten. Niet in beelden, niet in woorden, maar in iets wat in je hart spreekt en leeft. Als je dat begrijpt, dan reis je zonder bagage, maar je bent overal thuis. Je kunt van wereld tot wereld, van sfeer tot sfeer gaan. Na het sterven van licht, heeft het leven pas zijn nut en zijn doel gehad.

Ik geloof niet, dat ik u langer van de zon af ga houden en dat ik het woord ga geven aan de laatste spreker. Denk overigens niet, dat sterven pessimistisch is, dat wil ik er nog bij zeggen. Het is net zo prettig als bij wijze van spreken van het vlakkeland met vacantie gaan naar de bergen of omgekeerd. Je komt in een andere wereld vol schoonheid. En voor je het weet, vind je daar weer je thuis terug. Dus wees niet bang om te sterven, maar durf toch te leven om goed te sterven: weinig bagage, geen vaste voorstelling, vas-

te regels, vaste ideeën. En steeds weer diep en intens beleven van innerlijke vrede, van geluk, van Gods goedheid a.h.w. voor jezelf.

-:-

HULPBEHOEVEND.

Hulpeloos. Misschien niet in staat zelf iets te volbrengen. Hulpbehoevend omdat wij niet weten welke weg wij moeten gaan. Ik kan mij dat zo voorstellen. Maar zijn wij in feite hulpbehoevend? Is het mogelijk dat een mens werkelijk hulpbehoevend is? Laten we dat dan in deze laatste samenvatting nog een ogenblik proberen uit te beelden.

Hulpbehoevend. Ik kan niet. Ik voel, ik kan niet volbrengen. Help me dan. Ik verga. Ik kan niet meer. Ik kan niet deze lasten dragen, deze offers plengen. Ik kan niet aanvaarden deze leer. Ik kan mij niet overgeven aan mijn God, want ik kan niet beseffen, hoe krachten zich mengen tot aards beleven, dat mij thans regeert. Help me, want ik kan niet alleen!

Help die mens. Hij is hulpeloos. Hij heeft ogen, die niet zien; handen, die niet voelen; zijn voeten willen niet meer gaan. Hij is gebonden en geketend door het zware leven. Het bestaan heeft hem eenvoudig vastgekettend als in een kerker vol van somberheid. Kijk naar die mens! Een voorbeeld, meen ik, van ware hulpbehoevendheid. Zo spreekt de mens.

Maar is het in het ware leven niet anders? Is er niet een grotere kracht, waardoor niemand waarlijk meer hulp behoeft; waardoor al zelfs wel wordt volbracht?

Hulpbehoevend, terwijl de Schepper met Zijn lichte krachten in je woont? Kun je hulpbehoevend wezen, als Hij Zijn liefde steeds je toont door je voort te drijven, als je maar wilt aanvaarden, dat Hij in je leeft? Kun je hulpbehoevend zijn en geslagen? Kun je door ouderdom gebogen, door ongeluk gegrepen in het leven hulpeloos staan, terwijl Hij je toch je krachten geeft en wijsheid, inzicht, meer nog: eigen lichte kracht?

Je kunt niet hulpbehoevend wezen, wanneer je, zonder voor het leven te vrezen, aanvaardt het licht dat God je geeft. Wanneer je uit die lichten leeft, dan zul je niet hulpbehoevend zijn, maar dan zul je de macht bezitten om de wereld te veroveren. Dan lijkt het anderen misschien toveren, maar je kunt alles bereiken. Je bent meester van jezelf tot het ogenblik, dat je naar andere werelden gaat, waar je met hetzelfde meesterschap, door die zelfde kracht God in je, voortbestaat. Tot ten laatste ook deez' gang, de gang door alle sferen, is volbracht.

Je kunt slechts hulpbehoevend zijn, als je geloof in je God te klein en je begrip van de Kracht, die in je leeft, te beperkt, te beknott is. Maar aanvaard je wat de Kracht, die in je bestaat, je geeft, dan heb je de macht om al te volbrengen, om al te dragen, elk offer te plengen. Dan is hulpbehoevendheid enkel maar waan. En de waarheid: een krachtig en lichtend bestaan vol van vreugde.

Vrienden, indien men begint te vertrouwen op die kracht en bemerkt hoeveel men daaruit kan putten, zal men het steeds méér doen en uiteindelijk het ogenblik bereiken, dat men niet afhankelijk is van de hulp van anderen, zij het geest en God of zij het mens, maar vrijelijk in het erfdeel van goddelijk Licht, dat je behoort, kunt gaan door alle werelden en sferen.

Wie dat heeft geleerd, die behoeft m.i. niet meer naar lessen te luisteren, die behoeft niet meer te streven, want hij is thuis. Hij heeft de eenheid gevonden met de Kracht, Die hem heeft voortgebracht.

:--: